

Савецкая БЕЛАРУСЬ

Адрэс рэдакцыі і
адміністрацыі:
Менск, Рог Губэрнатарскай і
Надгорнай вул. Д. Сьвянціц-
кага, кн. 13.

ВЫДАНЬНЕ УСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАУЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАЎ № 6 (116). Нядзеля, 9-га студзеня 1921 г.

Здайце экзамін!

Загадам харчовае парады Савецкае Сацыялістычнае Рэспублікі Беларусі студзенем месяц — абвешчам месцам харчоў.

За гэты месяц сяляне беларускіх вёсак павінны здаць тые астаткі разложаных на іх дзяржаўных навінасыяў харчамі, якія лічылі імі ня ўнесены.

Становішча Савецкай рэспублікі Беларусі пасля доўгіх гадоў царскае вайны, нямецкай і польскай акупацыі — душка цяжкае.

Рабочыя і белыя горадаў ня могуць хлеба і за гэтым ня могуць прыступіць к спорах працы на хвабрыках і заводах.

Ім трэба даць хлеба, бо толькі сытыя і медзёшыныя могуць дружна прынацца за работу.

А без іх работы, без пуску ў ход хвабрык і заводаў нельга аднавіць гаспадарства краю.

Дня вёскі на гвалт патрэбны усякія гарадзкія тавары: адзеньне, абутак, соль, газа, жалеза.

Без гарадзкіх тавараў, вырабленых на хвабрыках і заводах, нельга абыйсьціся і пры сельскай гаспадарцы.

За апошніе пяць — шэсьць гадоў у зямляробаў сялян эмасіліся плугі, бароны, з'ездзіліся калёсы, парвалася збруя. Усё гэта трэба замяніць новым. А каб было новае — яго трэба прыгатовіць на хвабрыках.

Жалеза дастаецца з зямлі — яго трэба дастаць, соль і газа — так сама.

Тые-ж рабочыя, што заняты гэтым, ня могуць

абыйсьціся без сялянскага хлеба. Сяляне хлеб павінны даць. Савецкае Правіцельства Беларускай Рэспублікі, накладаючы на вёску харчовую павіннасыя, не рабіла гэта абыяк, толькі б садраць пачынаючы з сялян збожжа, сена, мяса, шэрсці ды інш. Не!

Той заняпад і разор беларускае вёскі, які дастаўся ад доўгіх гадоў ліхалецтва — браўся ў расчот работніка-сялянскім правіцельствам Беларусі. На вёску паложана ад пачынаючай раскладкі, павольна, маціваць.

І гэту раскладку вёска павінна ахвотна і лёгка выпаніць.

У многіх губернях Расеі і Украіны ўжо выпанілена ўся гадавая дзяржаўная раскладка.

Многія з губерняў выпаніваюць яе нават з лішкам.

Такія старанныя губерні надаляюцца савецкай уласцю асобай падзякай звыш паложанага, як прымерныя губерні.

Наогул-жа, за ўнесеныя раскладку даецца вёсцы ўсё тое, што мае горад: лакцёвы тавар, шкло, жалеза, пьвякі і інш.

Беларуская вёска не павінна быць ззаду другіх. Беларускія сяляне павінны ясна зразумець усю вялікую вагу свае помачы зьнішчанаму на волі панюў, генэралаў і ўсіх сваіх ворагаў, роднаму краю.

І каб быць сьвядомымі грамадзянамі вольнай краіны і дружна з выбраную

пастаўленаю уласцю замацоўваць здабытую свабоду, адраджаць багачце і шчаснае жыцьцё — яны мусяць выпаніць у студзень месяц сваю раскладчывую павіннасыя.

Вось: хай-жа кожны часны селянін возьме на сябе прыклад, унесе раскладку і заставіць гэтым зрабіць тое самае другому. І ўсе гэта зрабляць.

Толькі заядлы вораг ра-

бочых і селян гэтаму ўспрацівіцца. Вядома, таму не павінна быць моцна ў вольным краю працоўнага народу. Але-ж такіх сярод беларускіх сялян быць не павінна.

Беларуская вёска мусіць вытрымаць экзамін на сьвядомык грамадзянін Беларускай Рэспублікі незатрымным узроўнем дзяржаўнай раскладкі, і яна бязумоўна і паспешна яго выпаніць.

Тэлеграмы.

Нямецкія прамыслоўцы аб гандлю з Расеяй.

У Берліне адбылося зачыненае пасяджэнне членаў нямецка-расейскага таварыства дзеля разьвіцця гандлю з Расеяй. На гэтым пасяджэнні прысутныя былі прадстаўнікі самых вялікіх нямецкіх прадпрыемстваў, якія ў свой час вялі гандлёвыя справы з Расеяй.

На сходзе разглядалася пытаньне аб адносінах з Савецкай Расеяй. Пастаноўлена паслаць дэлегацыю ў Маскву, каб на месцы выясьніць магчымасьць аднаўленьня правільных гандлёвых зносінаў з Сав. Расеяй і пачаць перагаворы ў гэтым пытаньні з берлінскімі прадстаўнікамі Савецкай Расеі.

Вэнгэрскае правіцельства пачынае перагаворы з Сав. Расеяй.

Вэнгэрскае правіцельства згодзілася пачаць перагаворы з дыпламатычным прадстаўніком Савецкай Расеі Літвінавым. Паўнамоцны дэлегат вэнгэрскага правіцельства д-р Юнгэр выяжджае гэтымі днямі ў Рэвэль. Калі аказацца, што ён будзе мець магчымасьць забяспечыць сабе зносінаў з сваім правіцельствам, дык замест Рэвэля будзе назначаны другі горад, дзе яму будзе забяспечана поўная свабода.

Забастоўка польскіх вуглякопаў.

На нарадзе вуглякопаў у Польшчы аднагалосна прынята пастанова аб'явіць забастоўку. Прычына забастоўкі — недахват харчоў. Забастоўкай кіруе польская камуністычная партыя сацыялістаў.

Адна толькі дарога.

На пасяджэнні румынскай кансерватыўнай (якая трымаецца ўсяго старога) партыі, верхагод яе Маргеламан заявіў, што лідыны шлях з цяжкага гаспадарчага становішча Румыніі — зрабіць мір з Расеяй.

Авантура цягнецца.

Гоман, узняты вакол раз бойнічай авантуры ген. Жэліхоўскага, не перастае ўціхаць. Шмат гутаркі ў друку, шмат клопату ў дыплематаў. Ідзе гавенда ў Літве Нацыяў, не канчаюцца сяброўныя перагаворы між Францыяй і Англіяй, падзяліўшай свае сымпаты між Літвой і Польшчай. А заспакоены моцным уступлівавам за сябе прыхільніцтвам усякіх авантур, Жэліхоўскі і ні шманае на нічога. Хай там хто хоча і што хоча гавора, хай плянуць усякіе плянысцты і вядуць дыплематую перапіску—усё гэта нічога ня варта, усё гэта—пустая камядзя. Панскі разбойнік чые сябе смелым і дагале авантуру далей.

У збудаванай Сярэдняй Літве замест плебісциту ім наладжваюцца выбары ў Устаноўчы сойм. Наглядзячы за тое, што ад выбараў адказаліся літвіны і беларусы, „начальнік“ новага „гасударства“ ня смудіцца. Наадварот, яму гэта на руку, бо на руку і польскім паном.

А те зусім ня потай, што за згоды польскіх панюў граецца ўся гэта камядзя і граецца так, каб глядчэй дайграцца да далучэння літоўскіх і беларускіх вобласцаў да Рэчы паспалітай.

Устаноўчы сойм, у які магчы муць выбіраць толькі адны паякі ды падкупныя ці азбітныя з толку рэдкія пра-

стаўнікі з „літвіноў“ або „беларусаў“,—(гатунку Окірмунта) напеўна першым чынам разрашаць пытаньне аб пралучэньні „Сярэдняй Літвы да Польшчы.

Як водзіцца-гэта будзе прынята за „волю народу“ і зацьвердзіцца ўсімі законамі, ужо прыпасаванымі здаўна для благаславеньня ўсякіх гвалтаў. А пакуль уся авантура „абзаконіцца“ ці ж праікаджыць яе адмысловаму разьвітку?

Ды ніхто аб сям ня думае. Болей таго панская Польшча, насупраціў усякім пратэстам з боку Савецкай Расеі і Літвы і ня думае адказацца ад нібы вышаўшага з яе павінавення генэрала, а яшчэ падмагае яму прысылкам сьвежэга войска. Свая справа, і верная справа, хоць авантура. Яна далікатна прызываецца „самавзначэньнем“ нацыяў і лічыцца імі за сьвятое дзела.

Цікаўна толькі, хто ёсьць яшчэ такім дурнем у сьведзе, каб паверыў гэтаму панскому клямцтву?

Такіх, здаецца, ужо ня знойдзеш, бо нават самыя белагардзейцы з літоўскіх і беларускіх нацыяналістаў ад гэтага адхрышчваюцца.

Але гэта мала, трэ’ не адхрышчваюцца, а хутчэй скончыць з гэтай панскай забавай.

З. Ж.

У Савецкай Расеі.

Тавараабмен з Турцыяй.

У Севастопалі 16-га сьнежня прыбыў турэцкі карабель з грузам лякарстваў і іншых тавараў. У абмен за прывезенае мясцовы рэвалюцыйны камітэт выдаў адпаведную мольбасць солі. З гутарак з туркамі выясьняецца іх поўная згода вясці гандлёвыя зносіны з Савецкім Крымам.

Пачалася праца памірному.

На Якаўлявэцкай суконнай фабрыцы ў Гарадзім павеце, Магілёўскай губерні, выраб даведзены да нормы даваеннага часу. Фабрыка вырабляе больш 200 тысяч аршын салдацкага сукна ў месяц.

Героі тылу.

У Сормаве адбылося 2-га студзеня урачыстае ўшанаваньне чырвоных герояў працы. На чырвоную дошку заназваны 218 рабочых, ім выдавалі гадзіны.

На помац Донбасу.

У Петраградзе назьнімалі на непрацуючых заводах 34 паравыя катлы і паслалі ў Донбас.

Помац данецкім вуглякопам.

З розных губэрскіх і павятовых гарадоў Украіны надыходзяць весткі аб арганізацыйнай камісііў помачы Данецкаму раённу. Галоўную чынасьць працягваюць прафэсійнальныя саюзы. Усюды адбываецца адлічэньне пайка, няўрочная праца на карысьць данецкіх вуглякопаў, а гэтак сама збор харчоў данецкім рабочым.

Рабочы—сялянину.

Да 1-га сьнежня з Самары ў Омск паслана 634 цыстэрнаў газу, у якіх 417 ужо прыбылі. Газу ў першы чарод будзе раздадзена сялянству.

Сярод белых.

Выдахліся.

Князь Львоў, Канавалаў, Чайкоўскі і другіе зьварнуліся да Лігі Нацыяў з прэсьбай аб дапамозе расейскім уцекачам, якіх болей 1.500.000 чалавек.

Францускае правіцельства памагала уцекачам да гэтага часу, але надалей правіцельства лічыць гэта немагчымым для сябе.

Белагардзейскае гняздо.

У Будапешце прыехала болейшая частка штабу Урангеля, разам з палітычнымі дзеячамі, якія арганізавалі расейскі контр-рэвалюцыйны камітэт.

Зачынены вароты.

Румынскае правіцельства забараніла высаджваць расей-

скіх бежанцаў, прыяжджаных з Крыму ў парты Румыніі. Агульны лік прыехаўшых у Румынію бежанцаў дзеегас 1.500 чалавек.

Беларусы і Балаховіч.

Беларускі Камітэт у Горадні на адным з апошніх разьдзеньняў прыняў рэзалюцыю, якая зацьверджае аб тым, што Беларускі камітэт нічога супольнага ня мае з палітычным Камітэтам пры арміі Балаховіча. Беларускі Камітэт не прызнае Балаховіча за правадзюра беларускіх наўстанцаў і кажа, што чынасьці Балаховіча выклікаюць жадаць нетрымацца на ўзверку палітычнага жыцьця насельніцтва паходу Расейскай народнай ахвотніцкай арміі.

Польска-Літоўская спрэчка.

Перарыў перагавораў паміж Польшчай і Літвой.

З Варшавы паведамляюць аб спыненні перагавораў паміж Польшчай і Літвой.

Крыўдзяць літвіноў.

Пры дэпартаманьце васьмоты ў Вільні маюцца секцыі: польская, беларуская і жыдоўская. Аднак няма літоўскай. Гэта афіцыйна тлумачыць тым, быццам літвіны няпрыхільна адносяцца да праўленьня Сярэдняй Літвы і быццам у літоўскіх школах прыкмятаецца расейскі ўплыў. У сьнежны месяц мінулага году польскія школы адтрымалі 5 мільянаў

марак, жыдоўскія—мільён і беларускія—700.000 мар.

„С О Й М“.

Жэліхоўскі назначыў выбары ў Сойм Сярэдняй Літвы на 3-га студзеня 1921 г. Жыды, беларусы і літвіны заўважаюць, што яны будуць устрывацца ад удзелу ў выбарах у Сойм. Гэтак чынам у выбарах будуць прымаць толькі паякі.

У Літве.

Суд над польскай вайскавай арганізацыяй у Літве.

Літоўскі ваенны суд у справе аб сакрэтнай польскай вайскавай арганізацыі ў Літве, якая мела сваёй мэтай скінуць літоўскае правіцельства на карысьць Польшчы, прысудзіў 5 чалавек на вечную катаргу, а рэшта—на розныя тэрміны катаржных работ.

Савецкае правіцельства зрабіла вялікую дапамогу Літве.

Вядомы літоўскі дыплемат, які нядаўна прыехаў з Жанэвы, ў гутарцы з супрацоўнікам Літвоста заявіў, што літоўскае правіцельства адтры-

мала ад савецкага правіцельства заяву, што ўвод загражэнных войск на абшары Літвы будзе лічыцца парушэньнем Літвой расейска-літоўскага дагавору. Гэтай заявай, па словах дыплемата, Савецкая Расея зрабіла Літве вялікую дапамогу, бо Ліга Нацыяў прымушана лічыцца з Расеяй, як з дужай дзяржавай. Дыплемата Лігі Нацыяў прымушаны былі адмовіцца часова ад пасылкі ў Вільню войск. Вырашэньне польска-літоўскага пытаньня справе нялёгкай. Зразумела, што амаль усё залежыць ад таго станавіцца, якое займе Савецкая Расея ў гэтай справе.

Тыдзень дзіцяці.

Не астаньцеся бяз отгуку.

Сягонья трэці дзень збору рэчаў для дзетак дамавымі камітэтамі. Гэтыя ўстановы, як арганізацыя жыхароў, так сама павінны прыняць далуку ў номачы дзецям. Ня толькі з боку правадзельства, а і з боку самога насяляльна мусіць быць аддадзена кісьная ўвага дзецям. Як і усякая іншая задача ў жыцці насёльнай нарадаецца тады, калі яе рашаюць з двух бакоў, у згодзе-ўнясьце з народам, так і ў справе дагляду ў номачы дзецям. Для дагляду дзетак Правіцельства ўдзяляе свой клопат, прыпасоўвае гасударскую машыну ўправы, дае сродкі.

Насяляльна павінна кайсьні насустрэч бедным дзецям сваё насяляльна момачу. Кожная анучына можа адзец і сагрэць аднаго дзіцяці, усякая адмога і ўва намошніць яго радзі і недыхваткі.

Тых сацькоў, чыіх дзеці мінулі горкую долю ў

жыцці, мусіць болей крапнуць бядоўнае палажэньне бедных і бязпрытульных дзетак.

Наогул, дзіцячая доля мусіць быць блізкай сэрцу кожнага грамадзяніна Савецкай Беларусі, кожнага чалавека, які коць крыху ды заглядае ўперад, а ня жыць толькі сягонняшнім днём.

Грамадзянская дадука ў выкаваньні і дапамове дзецям—ў прыдатак да імпотаў гасударства аб дзецях могуць забяспечыць здаровы росквіт новых грамадзян з нашых дзетак! Памагайце ж дзецям!

Ж.

Тыдзень дзіцяці ў правінцыі.

Дзе адначасна з Менскам а дзе ў другіх гарміны, але на ўсёй Беларусі адбываецца "тыдзень дзіцяці". Правіцельства туды ўскладаецца на школьных работнікаў і адмячаецца зборам рэчаў і грошаў. Устрайваюцца спектаклі і вечары.

Да "Тыдня дзіцяці" у правінцыі адносяцца спягадна.

Памагайце дзецям усе, хто чым можа!

"Тыдзень Дзіцяці" робіцца для таго, каб мы паказалі сваю дбайнасьць аб дзецях, каб мы аддалі ім усю сваю ўвагу!

У Польшчы.

Як шліхта апынуцца над рабочымі.

З'езд прадстаўнікоў усіх каменнавугольных капальняў у Дамброўскім раёне, у Польшчы, аднагалосна паставіў распахачь забастоўку. Забастоўка выклікана цяжкім становішчам горнарабочых.

Свярбляць рукі.

Намецкія газеты паведамаюць, што польскі міністар загранічных спраў Савіга выклікае ў Румынію з мэтай перагавораў аб супольным высьціленьні проціў Савецкай

Расей у тым выпадку, калі паміж Расеяй і Румыніяй распачнецца вайна.

Польскае „міралюбе“.

Польскае правіцельства патэмна заказала ў Італіі 300 ваенных самалётаў (аэрапланнаў).

У Арменіі.

Амністыя.

Савецкае правіцельства Арменіі аб'явіла амністыю ўсім былым дэзэртэрам і ідэяй адрасуднікам.

У Латвіі.

За распаўсюджаньне фальшывых чуткаў.

Латвійскае правіцельства пачало строга караць тых асоб, якія распаўсюджваюць фальшывыя чуткі аб тым, ці бы паміж Латвіяй і Савецкай Расеяй мае пачацца вайна.

Па росту.

Дарожны паён даспа та му, хто едае ў камандзіроўку. Гэтую задачу робіць наша шчодрое ШО.І вельмі разумна падымае. Паглядзіць, калі чалавек „вылікі“—дае болей, а далі малы—дае меней. Напрыклад, я ехаў з сваім сябрам і быў трохі большы за яго, дзе адтрымаў 5 фунтаў хлеба і 20 шт. папярос, а ён—3 ф. хлеба і 10 папярос. А там былі яшчэ большыя за мяне, ды адтрымалі:—хто ехаў на Бабруйску—5 фунтаў хлеба, 1/4 фунта мёду і 20 шт. папяросаў, а той, хто ехаў да Барысава, апроч таго адтрымаў яшчэ і каві 1/4 фунта і на 10 папяросаў больш за першага. (Мусіць Барысаў даў за Бабруйск.)

Наогул, той, хто піша колькі каму даць—вельмі добры чалавек, толькі іншы раз забывае, што больш у краі і на ўсё піша на паперы. Але трэба тым часам, як стаіць у чарзе на адтрыманьне ордару—адным вочкам загляніць—што ён напеў другім і аэвэрнуцца зноў да яго. Ён не задуецца і дапіша. Найбольш усяго забывае напісаць мёду і каві. Ён муеіць зусім на нас і забывае пра гэтыя дасоткі. Але мусіць тад сама любіць салодкае, бо як дапоўе мёдаў сёды ўхмыляецца.

Той самы.

Па Беларусі.

Студзень—аб'яўлен харчовым месяцам.

Дзеля найхутэйшага выпаньня дзяржаўнай хлебнай раскладкі на Беларусі, Савет Народных Намісараў Беларусі аб'яўляе месяц студзень харчовым месяцам.

Насяляльна ўсіх паведаў Беларусі павінна безаткладна аддаць усю норму, якая выдана на яго па раскладцы.

Замачуйма!

Тры гады мы ліхіх парагоў на крываваых франтах адбівалі; Тры гады мы трымалі ахоўных краю, якім волю дасталі. У нашых грудзях паўстаньня агонь. Ня стухаў у гэты час і на зьвірку. Зваў пабеднага сьцягу чырвоны. Класьці жыцьце за волю айчыны і цаною вількіх ахвар. Парагоў мы змаглі, зьявалі, Рэвалюц'я зьдзяржэньня дар. Для працоўных людзей захавалі. Вось цпер, калі вораг разьбіт. Не спачынку чакаць мы павінны. Кожны мусіць не гартам быць зямлі. Дзеля працы руплівай, изушынай; Каб у руках нашых молат і плуг. З тым жа поспехам усе закралі. Што з мячом валунічы наш дух на крываваых франтах збаранілі.

Кіеўскі Герман.

Па Менску.

З'езд настаўнікаў.

Учора адбыўся з'езд настаўнікаў у Менску.

Парадак дня такі:

1. Сучасны момат.
2. Справадачы праўдз.
3. Міжым работ Нар. Кам. Асьветы.
4. Удзел настаўніцкага савазу ў працы Нар. Кам. Асьветы.
5. Арганізацыйнае пытаньне.
6. Тэрыфнае пытаньне.
7. Матар'яльнае забяспечаньне работнікаў асьветы.
8. Выбары праўдзельна і рэвізійнай камітэй.
9. Багучыя справы.

У Беларускам дзяржаўным налітэхнікуме.

З другой паловы студзеня адчыніцца работніцкі тэхнікум і грама. факультэты: электра-мэханічным, хімічным і інжынерна-будаўнічым.

Ужо падобраны вельмі добры склад спецыялістаў-прафэсараў. Случаі ў работніцкі тэхнікум будуць пасылацца рабочы ад прафэсійнальных савазу—мэталістаў, будаўнічых, чыгуначнікаў, хімікаў, гарбароў, харчавікаў і т. д.

Дзяржаўная загадоўна харчоў на Беларусі.

Ад 21-га да 31-га сьнежня абрана на наметах Беларусі:

а) Сена:

Менскі павеат	68 п.
Ігумен.	216 "
Бабр.	3.475 " 25 "
Барыс.	56 п.

Усяго . . . 4.315 п. 25 "

б) Салом:

Менскі павеат	1.319 п.
Ігумен.	218 "
Бабр.	3.490 " 20 "
Барыс.	11 "

Усяго . . . 7.028 п. 20 "

